

učitelja. — Ali se še spominjate, da je trdil Korošec v Savinjski dolini, ko je vabil učiteljstvo v svojo stranko, da so klerikalci tudi narodni? Primerjajte, sklepajte pa sami!

—Štajerski deželni šolski svet je reaktiviral vpokojeno def. učiteljico Marijo Bezlajevo na njenem prejšnjem službenem mestu v Žičah.

—Iz Maribora poročajo: Dr. Ljudevit Pivko, profesor na tukajšnjem moškem učiteljskem, je napravil pred c. kr. izpraševalno komisijo v Zagrebu z dobrim uspehom izpit za telovadnega učitelja na srednjih šolah. — Dr. Pivko je odločen prijatelj učiteljstva in vrl sokolski delavec.

—Iz Celja, Dne 24. decembra 1913 je bilo na okoliški deški šoli v Celju obdarjenih nad 100 ubožnih učencev z raznimi zimskimi oblačili. — Vsem onim milosrdnejšem slovenskim iz Celja in okolice, ki so omogočili to blagotvornost, izreka podpisane tem potom v imenu obdarjenec najiskrenejšo zahvalo. — Armin Gradišnik, šolski vodja.

—Poročil se je tov. Ivan Zagažen, učitelj v Dobrni pri Celju, z gđ. Pavlo Breclnikovo, trgovko pri Sv. Jakobu v Slov. goricah. — Obilo sreče!

—Odbor društva »Selbsthilfe der Lehrerschaft Steiermarks« razglasa: Član nadučitelj Franc Metz je dne 4. decembra 1913 umrl. Donesek po 2 K naj se za ta 118. smrtni slučaj obenem z doneskom za rezervo in upravo za leto 1914, t. j. 3 K, gotovo vplača tekem meseca januarja t. l.

—Ormoška ženska podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda je uprizorila v pretečenem mesecu bajko Snegulčica ter to igro dvakrat ponovila. Igrali so učenci in učenke slovenske šole. Igralci so bili prav dobro naučeni in izvrstno rutinirani. Oprava je bila imenitna, kostumi dobro izrabni in, kjer vloga zahteva, sijajni, palčki preljubki. Zadnji šolski dan pred Božičem se je igrala ta igra učenecem slovenske ormoške šole in otrokom našega vrtca brezplačno. To vam je bilo veselja in užitka, doma pa pripovedovanja brez konca in kraja! Naša marljiva ženska podružnica si je pridobila s to prireditvijo nevenljivih zaslug. Tisočero hvalo ji pošiljajo hvaležni starši.

Goriške vesti.

—g—Božičnica narodne šole v Krminu, ki se je vršila v nedeljo, 21. pret. mes., je uspela jako lepo in je bil obisk velik. Na vzporedju je bilo petje in deklamacije, kar je vse navzočemu občinstvu ugajalo. Potem je bila razsvetljena božičnega drevesca in razdelitev daril. Spominjajmo se pogostoma Družbe C. in M., ki jako vzorno skrbi za našo deco ob mej. — Tudi iz Gorice je bila precejšnja udeležba.

—g—Referati slovenskih članov deželne odbora so sledeči: Dr. Alojz. Franko, ki nadomestuje odbornika dr. Gregorčiča, ker je poslednji kot drž. poslanec zadržan opravljati odborn. posle: Kmetijske zadeve, cestni odbori ter občinske zadeve in javna dela vseh občin v goratem delu dežele, dalje železniška vprašanja in šolstvo v slovenskem delu dežele; Franc Dominko oziroma dr. Karel Podgoršek: Cestno-odbornske stvari, občinske zadeve in javna dela v sodnih okrajih: Goriška okolica, Ajdovščina, Sežana in Komen, ter gasilstvo, trgovina in obrt in vojaške stvari za slovenski del dežele.

—g—Iz seje pomnoženega c. kr. okr. šol. sveta za goriško okolico 18. dec. 1913. S 1. sept. 1914 se razširijo šole v Št. Ferjanu v trirazrednico, na Trnovem v dvo-razrednico in v Skriljah v samostalno eno-razrednico. Za šoli v Vrtojbi in na Brjah se postavi v proračun potrebni znesek, da se bosta mogli razširiti, če se dokaže zadostno število otrok za razširjenje. Za Št. Maver se poskrbi za boljše šolsko sobo od sedanje. Odločil se je znesek 5000 K za podpore učiteljskemu osebju in 1000 K za podpore pri nezgodah, 1000 K za šolske vrte, kjer bodo odgovarjali svojemu namenu, in 200 K za eno kmetijsko nadaljevalno šolo za mladeniče od 14. do 18. leta, če se kje ustanovi. Kancelistu okr. šol. sveta se je zvišala mesečna plača na 110 kron. Z ozirom na to, da ima okrajni šolski zalog čez 1 milijon dolga in znašajo letne obresti v l. 1913 45.630 K in je pod tem postavkom v proračunu za l. 1914 znesek 93.211 K, se je pokazala nujna potreba, zvišati doklade na 160%, pustivši pri tem povišku učiteljstvo brez draginjskih doklad in v slabšem položaju nego se nahaja v drugih okrajih, kjer se plačujejo 20% draginjske doklade k stalni plači in kjer draginja ni večja nego pri nas. Ožji c. kr. okrajni šolski svet je bil sprejel na svoji seji 18. dec. predlog, naj se učiteljstvu priznajo 20% draginjske doklade, a pomnoženi je z veliko večino glasov glasoval proti temu predlogu, in učiteljstvo goriške okolice, tepeno že zaradi znanih dogodkov ostane še nadalje med zapuščenimi naj-

bolj zapuščeno. Ako bi se bili starejši izmed nas poprijeli po dovršenem učiteljskem zidarstvu, mizarstvu ali katerega drugega rokodelstva in delovali tako resno, trezno in varčno, kakor so izvrševali svoj učiteljski poklic, bi se danes gregli v svoji hiši na lastnem domu; tako pa so ostali brez doma in morajo biti vedno pripravljani na razne slabe posledice, če so ostali toliko trdnega značaja, da nočejo tej ali oni politički stranki hlapčevati. Ljudski šoli in njenemu učiteljstvu se godi kakor nezakonskemu otroku, ki pogreša ogrevajoče roditeljske ljubezni. Če tudi deželni zbor ne izboljša našega položaja, pojde pri nas z ljudskim šolstvom od slabega na slabše, ker se ne bo izplačalo, posvetiti se nadalje stanu, ki za pošteno delo ne dviga primerne plačila in delu primerne eksistence.

Tržaške vesti.

—t—Proslava jubileja slov. šolstva v Trstu se ponovi v nedeljo, dne 11. januarja 1914 v dvorani Ciril-Metodove šole pri Sv. Jakobu. Vzpored: 1. Deklamacija učenca deške šole. — 2. E. Gangl: Prolog v proslavo 25letnice Ciril-Metodovih šol pri Sv. Jakobu. Deklamira učenka dekleške šole. — 3. Mila Prunk-Adamič: »Blagovestnikoma! Spevoigra v proslavo Cirila in Metoda. Izvajajo v krasnih narodnih nošah učenci in učenke C. M. šole pri Sv. Jakobu. Med spevoigro igra orkester C. M. učiteljstva. — Živa slika. — Začetek ob 3. uri popoldne. Sedeži z vstopnino vred 80 vin. — Vstopnina 40 vin, otroci 20 vin. Ker je namen dobrodelen, se preplačila hvaležno sprejemajo.

—t—Hrvaško šolsko društvo, ki se je v Trstu ustanovilo, si je izbralo za predsednika poslanca prof. Matka Mandiča.

—t—Šola v Gropadi, za katero je bilo treba borbe četrtoletja, dasi je nje potreba jasna in dokazana že davno, je bila odprta s 1. dnem tega meseca. Otroci iz Gropade so hodili doslej v šolo v Bazovico, oddaljeno blizu 1 uro. Kaj takega je za tako veliko, napredno, prosvitljeno občino, kakršna hoče biti tržaška v sramoto, a obenem znak, kako »kulturni« gospodarji v tej občini zapirajo občinarjem pot do šole in jim kratijo duševno hrano.

Splošni vestnik.

NA DELO ZA SVOJE GLASILO!

Vse somišljenike in somišljenice nujno pozivljamo, naj z vsemi dopustnimi sredstvi skrbe za čim največje širjenje našega lista! Agitirajte za svoje glasilo od tovariša do tovariša, od tovarišice do tovarišice! Naj ne bo zavednega učitelja in zavedne učiteljice, ki bi ne prejela in ne plačevala našega lista! To je ukaz naše stanovske zavednosti! — Na Kranjskem se učiteljstvu, ki ni odpovedalo »Učiteljskega Tov.« slabo godi. Odrekaajo mu vsako podporo. Kdor je naročnik ali naročnica našega lista, mu na deželnem odboru kratkoma! pokažejo vrata. Vzlic temu imamo toliko trdnih značajev, ki zapostavljajo osebno korist skupni korist in nečejo zatajiti svojega glasila na ljubo našim skupnim neprijateljem. Boj kranjskega učiteljstva je težak, kakor ni bil še nikoli doslej in kakor ne bo nikdar več poslej. — V teh hudih časih mu priskočite na pomoč vi, tovariši in tovarišice iz ostalih slovenskih pokrajin! Ako pridejo, kdaj nad vas časi sile in gorja, bo tudi napredni kranjski učitelj vedel, kaj mu veleva njegovo srce, kaj mu narekuje njegova stanovska zavednost in dolžnost! Zlato izkušamo v ognju, v sili in potrebi spoznamo prijatelja, in več od prvega je vreden drugi! Pozivljamo izvenkranjsko učiteljstvo, naj z obilim naročanjem in z vztrajnim širjenjem našega lista da svojim kranjskim tovarišem in tovarišicam krepko moralno podporo! — Sicer pa zahteva tudi ugled našega stanu, da damo svojemu listu trdno materialno podlago in tako preprečimo zlobne nakane sovražnikov, ki hočejo naš list zatreti! — Naša dolžnost je, storiti vse, da se jim to ne posreči! Zato pa: Vsi na delo za svoje glasilo!

Mi srečneži! »Slovenec« od pretekle srede pravi, da ima »Učit. tiskarna« v Ljubljani že debelega pol milijona dolga! Kako srečni smo pač, da imamo v teh žalostnih časih toliko kredita! Koliko ga pa ima »Katoliška tiskarna«? Iz tega blagoslovljenega poslojja so že toliko zastrupljenih pušic iztrebili na nas, da je solnce zatemnelo — a uspeh? Naš kredit raste, dolga je vedno manj, dela vedno več, v »Katoliški« pa padajo nižje in nižje... Radi bi preklinjali, pa blagosiljavljajo. Le delajte še dalje reklamo za nas! »Krščanska« morala krščanskega socialca. Dunajski listi poročajo: Te dni je dunajsko dež. sodišče za civilne stvari v nenavzočnosti toženke izreklo razsodbo

na ločitev zakona med dunajskim zasebnim uradnikom Avgustom Wagnerjem in njegovo ženo Leonido, in sicer zaradi izključne krivde njegove žene, ki je prekršila zakonsko zvestobo in ga zapustila. Ta zadeva ima naslednjo zgodovino: Avgust Wagner je bil že lani zapazil, da njegova žena prezaupno občuje z deželnim odbornikom, vladnim svetnikom prof. Sturmom s katerim je Wagnerja vezalo političko prijateljstvo. (Prof. Sturm je pred leti služboval na gimnaziji v Novem mestu in je po rodu Slovenec. Deloval je v raznih narodnih društvih. Ko je prišel na Dunaj, se je ponemčil in poklerikalil.) Nekega dne je pa Wagnerjeva žena nenadoma brez vsake sledi izginila. Po dolgem poizvedovanju je Wagner končno dognal, da je njegova žena dobila potni list za inozemstvo, in sicer na izrečno nalogo dežel. odbornika prof. Sturma. Wagner je nato prepotoval vso Evropo za svojo ženo, ki jo je končno z odlično pomočjo avstroogrškega zunanega ministrstva našel na Angliškem. Wagner je dognal, da je njegova žena ondi živela in se izdajala za bližnj sordnico prof. Sturma, ki jo je večkrat obiskoval in s katerim je hodila na razna zabavna potovanja. Vse to si je dal Wagner s sodelovanjem konzularnih uradnikov protokolično potrditi, nakar je vložil tožbo na ločitev zakona in — kakor že gori omenjeno — tudi dosegel tozadevno razsodbo. Taka je vsebina tega romana. Tudi »Slovenec« poroča o njem (št. 296. iz l. 1913) ter dostavlja svojemu poročilu besede, ki so očitno naslovljene na dr. Janeza Evangelista Kreka in ki se glase doslovno: »Politični nasprotniki krščansko-socialne stranke bodo seveda ta vse obsodbe vreden dogodek izrabili, kar ugleda dunajskih kršč. socialcev ne bo povečalo. Ta žalostni slučaj pa jasno kaže in priča, da spadajo na odlična in vodilna mesta katol. strank ne samo ljudje, ki katoliško govore, ampak katoliško žive. Drugače so stranki samo v pohujšanje in propast.« — V tem primeru govori »Slovenec« vendar enkrat resnico!

Razpisana služba. V Mošnjah na Gorenjskem je razpisano nadučiteljsko mesto do 31. januarja t. l.

Učiteljske plače na Češkem. Iz Prage poročajo: Regulacija učiteljskih plač na Češkem je zdaj perfektna. Dež. upravna komisija je soglasno odobrila takozvano provizorično regulacijo učiteljskih plač, ki jo je svoj čas sklenila permanentna deželna šolska komisija.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je založila 10.000 komadov narodnih kolkov po 1 krono. Zeleti je, da podruž-

nice in imovitejši rodoljubi naroče nekaj komadov tega kolka. To bi bil nekaj kronski dar za novo leto. Naročila sprejema družbina pisarna v Ljubljani. (Narodni dom.)

En milijon za izobrazbo delavstva. Iz Bruslja poročajo: Industrialec Solbey je daroval za izobrazbo delavcev en milijon frankov.

Novo bolgarske poštne znamke. Politiška korespondenca poroča iz Sofije, da je justično ministrstvo razpisalo dobavo 261.600.000 novih poštih znamk starega tipa.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Radivoj Korene. Last in založba »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev«. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Št. 3243.

Razpis učiteljske službe.

Na dvorazredni šoli v Mošnjah se bo stalno namestila služba nadučitelja. Redno opremljene prošnje je vložiti predpisanim potom pri podpisaneemu ces. kr. okrajnemu šolskemu svetu do 31. januarja 1914. Prosilci, ki v kranjski učiteljski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državnnozdravniškim spričevalom dokazati, da so telesno popolnoma sposobni za šolsko službo. C. kr. okrajni šolski svet v Radovljici, dne 19. decembra 1913.

Zahvala.

Ob smrti svojega soproga g. Ivana Kauklerja, nadučitelja, sem prejela od društva »Jubilejska samopomoč« v treh dneh podporo 504 K, za kar izrekam javno zahvalo ter društvo tovarišem in tovarišicam kar najtopleje priporočam. Ptujška okolica, 7. januarja 1914. Valentina Kaukler.

Izjava.

Podpisani smo se prepričali, da so bile zadeve, ki smo jih opisali na zborovanju Učiteljskega društva ljutomerskega dne 4. decembra 1913, drugačne in da g. ravnatelj Robič pri njih ni bil tako udeležen, kakor smo to domnevali. Z ozirom na dana pojasnila preklicujemo svoja izvajanja in obžalujemo, da je ta zadeva prišla v časopise. (Uč. Tov. št. 41.) V Ljutomeru, dne 30. dec. 1913. Baukart Janko I. r. Velnar Jože I. r. Fürst Janko, I. r.

Prvo sp'ošno uradniško društvo avstro-ogrške monarhije
na Duna u, I., Wiplingerstrasse št. 25.
je ena največjih in najstarejših zavarovalnic za življen v monarhiji in izvršuje zavarovanja za življenje in rente v vseh kombinacijah.
Za izboljšanje gospodarstvenega stanja, za preskrbljenost prihodnosti navezano je posebno učiteljstvo na samopomoč potom zavarovanja življenja; ugodnosti, ki jih nudi v tem obziru Uradniško društvo, pa tudi humanitetnemu delovanju namenjene uprave Uradniškega društva kažejo učitelju, da mu je najboljši, če se oklene Uradniškega društva. Iz pravega spoznanja teh ugodnosti pridružila so se
največja učiteljska društva
Avstro-ogrške Uradniškemu društvu.
Silno ugodni zavarovalni pogoji. Nizke premije. Izplačevanje nemudoma in brez odbitka.
Garancijsko premoženje koncem l. 1912 . . . . . 84 milijonov kron
Stanje zavarovanj koncem l. 1912 . . . . . 222 milijonov kron
Izplačanih zavarovanj do konca l. 1912 . . . . . 121 milijonov kron
Pojasnila daje brezplačno in, ne da bi vprašalec prevzel kake obveznosti
Glavni zastop uradniškega društva
za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu, Radetzkystraše 10.

FR. P. ZAJEC, Ljubljana, Stari trg št. 9
Izprašani optik.
Zalagatelj c. in kr. armade, vojne mornarice, domobrancev i. t. d.
Očala in ščipalniki natančno po zdravniških predpisih.
Toplometri, barometri, mikroskopi, daljnogledi Busch, Goerz, Zeiss i. t. d.
Fotografični aparati itd.
Moderno urejena delavnica z električnim obratom.
Ceniki brezplačno.
Tovarniška zaloga priznana najboljših švicarskih ur kakor tudi zlatnine in srebrnine.
Zaloga raznega risalnega orodja za dijake, inženirje, arhitekta itd.
Strogo solidna trrdka !!
Ogromno število pohvalnih pism na razpolago.
Krasni ceniki na zahtevo zastoj.
Cene solidne!
Postrežba točna!
Gramofoni od K 20.— naprej, plošče od K 1.50 naprej vedno v zalogi.